

La prontadad dad investir maunca

Biaras habitaziuns da vacanzas correspundan buca pli als basegns dalla clientella

DAD ANDREAS CADONAU/ANR

■ **Biars possessurs d'habitaziuns da vacanzas ein buca prompts da schar a tscheins lur domicils da vacanzas. Buc il sulet motiv che biaras habitaziuns restan vitas duront la plipart digl onn. Biaras habitaziuns construidas avon treis e dapli decennis correspundan buca pli al basegns dalla clientella e la prontadad dad investir dalla vart dil possessur maunca.** Possedeis vus ina habitaziun da vacanzas en Surselva che resta vita duront pliras jamnas ni fins dalla jamna? Cun quella damonda ei la Surselva Turissem SA sedrizzata dacuort als possessurs d'habitaziuns da vacanzas per far attent agl agen survetsch dad intermediar affitaders. Biebin 350 habitaziuns da vacanzas sesanflan d'present el sistem da reservaziuns da Surselva Turissem che fuorma la destinaziun dallas vischnauncas da Glion, Stussavgia, Lumnezia, Breil, Vuorz ed Andiast. Biebin 5000 habitaziuns da vacanzas ein avon maun en quei intschess ed ils possessurs han retschiert posta dall'organisaziun turistica per augmentar la purschida d'habitaziuns el sistem da reservaziun. Tenor las indicaziuns da *Marius Willmann*, responsabels per il sistem da reservaziun dalla organisaziun turistica, crescha igl interess dils possessurs d'habitaziuns per schar a tscheins il habitadi da vacanzas onn per onn a moda mudesta. Entras l'acziun da promozion lantschada dacuort spera Willmann dad intimar dapli possessurs d'habitaziuns da vacanzas da schar a tscheins lur habitadi secundar per puder porscher als hosps da vacanzas ina pli

Biars hosps da vacanzas tscherchan habitaziuns cun in dessegn ed in indrez modern.

FOTO KUCKUCKSNESTER

gronda schelta d'habitaziuns da vacanzas.

Habitaziuns per part antiquadas

La prontadad dils possessurs dallas habitaziun da vacanzas da schar a tscheins il habitadi ei bein in impurtont criteri per augmentar la purschida d'habitaziuns e carnalar dapli clientella turistica egl intschess da Surselva Turissem. La qualitat da biars habitadis da vacanzas dalla Sur-

selsva amiez presentai sin pliras plattformas turisticas correspunda buca pli als basegns dalla clientella. *Marcus Caduff*, president dil cussegl d'administraziun da Surselva Turissem SA, ha visau alla vegliadetgna da biaras habitaziuns da vacanzas ella Surselva construidas ils onns 70 ni 80 dil tschentaner vargau. Bein ein plirs dils possessurs da quellhas habitaziuns prompts da schar a tscheins lur habitadi da vacanzas duront il temps

ch'els fan buca sezs diever dil habitadi. «Investar en quellhas habitaziuns vulan ils possessurs denton buc.» E quei malgrad las bunas circumstanzias d'investar cun bass tscheins hipotecars. En autras regiuns turisticas ein ins medemamein pertscharts che la prontadad dils possessurs dallas habitaziuns da vacanzas dad investir ei buc ual gronda. Caduff ha visau ad in project el Schwarzwald che senumna «Kuckucksnester». Leu investe-

schan buc ils possessurs ellas habitaziuns da vacanzas, mobein in interpredender da construcziun che ha incaricau ina designadra da renum da crear las habitaziuns da vacanzas per aschia ademplier ils basegns dalla clientella puncto confort e dessegn. In contract specific garanttescha agl investur ina rendita ed al possessur siu possess. L'organisaziun turistica ei responsabla per la reclama e l'intermediaziun dalla habitaziun.

Buca sempel d'introducir en Surselva

Marcus Caduff ein bein pertscharts ch'igl ei buc ual sempel dad introducir il project da «Kuckucksnester» dalla regiun turistica dil Schwarzwald en Surselva. Las investiziuns da 20 000 entochen 30 000 euros per habitaziun el Schwarzwald caschunassen en nosa regiun cuosts da biebin 100 000 francs per habitaziun. Tuttina ei il president da Surselva Turissem SA persquadius ch'ei fussi actualmein pli probabel pli sempel dad anflar investurs per habitaziuns da vacanzas che per novs hotels. Per il president dil cussegl d'administraziun da Surselva Turissem e deputau dalla Lumnezia el cussegl grond ha la problematica dallas habitaziuns da vacanzas vitas intima el, denter auter, da lantschar ina intervenziun el cussegl grond a caschun dalla sessiun passada. Ina intervenziun che pretenda dalla regenza da scaffir in center da competenza turistic alla Scuola alta tecnica a Cuera. Caduff vesa l'incumbenza dad in tal center da porscher ina collaboraziun denter scienza e pratica per crear soluziuns praticablas, per exempel, en connex cun affittar e renovar habitaziuns da vacanzas.

Documentau ier – mussau oz

Charly Bieler ha publicau in cudisch che muossa co la cuntrada semida

■ **(anr/abc) 648 gadas eis el ius sin viadi cun bus, tren ed auto da posta, en tut ha el fatg 47 330 kilometers. Duront quater onns ha igl anteriur redactor e schurnalist Charly Bieler fatg ina lavur diligenta per documentar co il Grischun ei semidaus. Il resultat ei in cudisch pulpiu cun 1000 fotografias.** Atgnamein eis ei in cudisch da maletgs ch'ins sfeglia e contempla. Ins admira cuntradas grischunas, vitgs, uauls, cuolms e baselgias. Buca mo quei. En tut ha *Charly Bieler* eligiu 370 differents motifs per siu project. Da quels ha el seleziunau 150 per illustrar il cudisch. Ier ha igl anteriur redactor e schurnalist da Cuera presentau il resultat final dil project. Il tetel da quel ei «Wo die alten Meister standen». L'idea seigi naschida gia avon 30 onns, lu fuvu el aunc cumpleinamein el process da lavur ed havessi buca giu peda da realisar ella. Cu el ei vegnius pensiunau ha el guadiu sia libertad ed aschia entschiet ad ir sin viadi. Sia visiun spitgava, ed el ei semess alla lavur.

Negins Giacomettis

Quater onns eis el viagiavus tra vitgs e vals, adina cun ina finamira el tgau. Anflar il dretg liug per fotografar la scena. Mintga viadi ha igl autur nudau exact e menau ina statistica da sia lavur. Quella ha entschiet ils 29 da fevrer 2012 cugl emprem viadi ch'el ha fatg per ir a fotografar in object ni ina cuntrada. Finamira eis ei stau da cumparegliar la vesta dad ier cun quella dad oz. El ha buca vuliu esser mo circa el medem liug. Anflar il dretg liug ei stau la finamira da Bieler. Exact il medem liug nua che picturs artists fuvan sesu, nua che quels havevan tschentau si il cavalet ed entschiet a skizzar la cuntrada e malegiar. Ils picturs artists renomai ha el schau naven. Pia ha el buca giu marve-

glias da seser leu nua che Segantini fuvu sesius, ed era buc ils loghens dils Giacomettis. «Jeu hai sapientiv vuliu prender maletgs da picturs meins renomai. El cudisch anfl'ins per exempel maletgs da Toni Nigg, Oscar Nussio, Maria Bass, Anton Christoffel, Fanny Jenny, Clara Porges Bryan Thurston, Carl Albert, Roc Capaul ed auters.

Sia idea ha Bieler saviu realisar grazia alla Fundaziun Capauliana. La collecziun gigantica da Duri e Claire Capaul a Cuera ei inventarisada e registrada digitalmein. Aschia ha igl autur saviu eleger el catalog online ord ina roscha da sujets che han interessau el pil project d'in cudisch. Las bunamein 300 paginas ein lu era pulpidas cun maletgs e fotografias che documenteschan il svilup. Sin pagina 111 per exempel in dessegn colurau che Alois Ca-

rigiet ha fatg ils 1957 dalla baselgia da S. Gions cul quater Cons a Mustér. Il medem motiv ha Bieler fotografau igl 1. da december 2012 ed ina ulteriura illustraziun muossa S. Gions e Mustér igl onn 1847. Silla pagina vischina san ins admirar ina cumparegliaziun dalla casa a Trun-Tiraun. Il motiv vegl haveva igl illustratur Samuel Birmann fatg igl onn 1821. Bieler documentescha la vesta actuala dalla casa a Tiraun visavi Zignau.

Anflar la dretga perspectiva

Il cudisch «Wo die alten Meister standen» ei buca structuraus tenor regiuns, mobein tenor tematicas. Igl ei ina collecziun cun 1000 sujets tier 24 tematicas. Ins empren d'enconuscher cuntradas, il marcau da Cuera, baselgias, mulins, mirs da fermada, catastrofes documentadas,

cavorgias, clavaus ed auter. Mintga pagina cuntegn silmeins treis e dapli illustraziuns. Mintga gada il maletg vegl e dasperas la fotografia nova. Tier Cuera cumpareglia Bieler per exempel in maletg dad Otto Braschler che muossa ina vesta invernala sul marcau illuminau. La foto nova ha el fatg ils 25 da schaner 2013.

Duront ch'el ei viagiavus tras il Grischun per far las fotografias novas ord la medema perspectiva ha el rimnau ina massa experientschas. «Jeu hai empriu d'enconuscher bia niev. Suentar ch'jeu erel staus 18 onns correspondent dil Grischun pil «Tages Anzeiger» da Turitg erel jeu digl avis ch'jeu enconuschi fetg bein nies cantun», ha Bieler schau valer. Dapertut hagi el discurre cun gleud che hagi saviu gidar el ni dar cussegls. Pintgas munconzas el cudisch en connex cun

reclama
numms da funs ni numms romontschs ulivescha la reha collecziun da fotografias e maletgs. Era cumpletescha in register da numms da persunas, dallas fontaunas ed era biografias da 38 artistas ed artists l'ovra pulpida. Il cudisch ei in viadi d'art tras il Grischun per mirar, admirar e cumparegliar. Dalla Surselva anfl'ins motifs dalla Val Medel, Trun, Bogn Tenigia, Mustér, Flem. Atgnamein ein tuttas regiuns representadas zanu el cudisch. Paus sujets anfl'ins dalla Purtenza, dil Mesauc, dalla Val Calanca e dalla Bergaglia. Igl ei ina dallas interessantas publicaziuns grischunas digl onn 2016. In truchet plein scenas dil mintgagi grischun, dapi 1552 tochen oz.

FOTO A. BEELI

Per siu cudisch pulpiu ha Charly Bieler anflau ella Fundaziun Capauliana ina roscha sujets da vitgs, cuntradas, glatschers e numerusas autras tematicas. Cheu muossa el Acla ella Val Medel ier ed oz. Dretg la menadra dalla fundaziun Chantal Störmer.

reclama

Heinz Dudli
Präsident HK/AGV
Grossrat BDP

«Die komplexe Stilllegung unserer Kernkraftwerke braucht Zeit. Überstürztes Handeln ist kein guter Ratgeber.»

27. November

Nein

Nein zu Kurzschlusshandlungen beim Atomausstieg

Komitee «NEIN zur Ausstieginitiative» Postfach 381, 7001 Chur
www.ausstieginitiative-nein.ch